

Régiók Bizottsága előzetes vélemény – A regionális és helyi önkormányzatok hozzájárulása az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiájához

(2007/C 197/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- annak érdekében, hogy a fenntartható fejlődési stratégia a gyakorlatban megerősítse a fenntartható fejlődés átfogó jellegét és elsőrendű fontosságát, **azt ajánlja**, hogy az EK-Szerződés 99. és 128. cikkének rendelkezéseit – amelyek a hároméves politikai ciklusnak, valamint a növekedési és foglalkoztatási politika integrált iránymutatásai megállapításának alapját képezik – egységes keretben valósítsák meg, és ennek során az integrált iránymutatásokra való tekintettel a gazdasági és szociális szempontok mellett ökológiai és intézményi aspektusokat is vegyenek figyelembe;
- **javasolja**, hogy az Európai Bizottság egy többéves intézményi partnerség részeként megerősített együttműködést alakítson ki annak értékelésére, hogy a helyi és regionális szinten hogyan járul hozzá a fenntarthatósági politikához;
- **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy a piacszabályozó intézkedések és az ökológiai adópolitika mellett olyan politikai intézkedéseket is javasoljon, mint például maximális értékek meghatározása bizonyos káros anyagok gyártása, illetve bizonyos források felhasználása esetében – többek között a mezőgazdasági és halászati gyakorlat terén. Az ökológiai adópolitikára való tekintettel sürgősen szükséges az olyan piactorzulások elkerülése, amelyeket a környezet nagy megterhelésével vagy veszélyeztetésével járó gyártási módok vagy termékek támogatása eredményez;
- **úgy véli**, a stratégiában pontosítani kell, hogy az alapvető célhoz, a gazdasági növekedés és a környezetre gyakorolt hátrányos hatások egymástól való elválasztásához a nyersanyag és az energia áramlása és az ezekkel összefüggő hulladék ellenőrzésére, csökkentésére és stabilizálására van szükség; ez az áramlás tartja ugyanis fenn a gazdasági rendszert, hogy aztán kevésbé értékes formában térjen vissza az ökológiai rendszerbe;
- **hangsúlyozza**, milyen fontos szerepet játszhat a helyi és a regionális szinten a fenntartható fejlődés megvalósításában; **ajánlja**, hogy a helyi Agenda 21 legyen az átfogó részvételi folyamatok megvalósításának legfőbb eszköze, mégpedig az EU-alapok felhasználása során is; **ajánlja**, hogy minden szinten támogassák a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférést, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek korlátlan végrehajtását és kiterjesztését a fenntartható fejlődés, a gazdaság, a társadalom, a környezet és az intézmények minden területét illetően.

1. A Régiók Bizottsága álláspontja

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1.1 **üdvözli** az Európai Unió új fenntartható fejlődési stratégiájának elfogadását;

1.2 **üdvözli**, hogy az új stratégia megerősíti a valamennyi uniós politikához képest fölérendelt ⁽¹⁾ és meghatározó szerepet játszó fenntartható fejlődés céljának horizontális jellegét;

1.3 a 2006. június 16–17-i Európai Tanács következtetéseivel összhangban **aláhúzza**, hogy a fenntartható fejlődési stratégia 2001. évi göteborgi elfogadása óta tett előrelépés nem elégséges, és aggodalmának **ad hangot** azzal kapcsolatban, hogy az elégtelen mértékű előrelépés és a főbb környezetvédelmi mutatók kedvezőtlen irányú elmozdulása mögött meghúzódó okokat nem sikerült kellő mélységben feltárni;

1.4 **egyértért** az Európai Bizottsággal abban, hogy mostantól a fenntartható fejlődés proaktív megközelítésére van szükség, valamint konkrét, helyben megvalósított intézkedésekre és arra a meghatározó szerepre, amelyet a helyi és regionális szint képes kifejteni az Európai Unión belül és a világ többi részében egyaránt fenntartható társadalom kialakítása érdekében;

1.5 ahogy már egy korábbi véleményében is megtette, **hangsúlyozza** annak fontosságát, hogy a fenntartható fejlődést megfelelően kiemeljék, és az uniós politika minden területén integrálják. Ma is aktuális az a megjegyzés, hogy a kohéziós politikának támogatnia kell a gazdasági, a környezeti, az intézményi és a szociális dimenziót, és hogy ennek megfelelően kell értékelni valamennyi politika hosszú távú hatását;

1.6 **hangsúlyozza**, hogy a különféle veszélyekkel szembeni védettség érzése fontos feltétele a jó életminőségnek. A megfelelő egészségügyi ellátás mellett e biztonságérzet és védettség megteremtése a fenntartható fejlődés érdekében tett erőfeszítések alapvető célja. A biztonság és védettség igénye az éghajlatváltozás és a háborúk következményeitől egészen a nőkkel és gyermekekkel szembeni erőszakig minden területre kiterjed; emellett **kiemeli**, hogy a fenntartható fejlődés érdekében tett erőfeszítések során figyelembe kell venni az egyenlőség szempontjait;

1.7 **emlékeztet** arra, hogy a helyi és a regionális szint szerepe több területen is meghatározó. Ezek közé tartozik a területrendezés, ahol számos, a fejlődés előmozdításához szükséges intézkedés végrehajtása – a földhasználatól a vízkészleteken keresztül a hulladékgazdálkodásig és a városi környezetre vonatkozó politikáig – alapvetően a helyi és a regionális szintre hárul; **úgy véli** tehát, hogy a stratégia végrehajtásának, felügyeletének és felülvizsgálatának folyamatában a helyi és regionális szintnek kulcsszerepet kell játszania;

1.8 **megerősíti**, hogy figyelmet kell fordítani a következőkre: a környezeti szempontok érvényesítésére a technológiákra vonatkozó közbeszerzés során, különösen a hulladékgazdálkodás, az energia, a közlekedés, a vízellátás és a szennyvízhá-

lózat, továbbá az utak és egyéb infrastruktúrák terén; a *green public procurement* [környezettudatos közbeszerzés] terjesztésére, valamint a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszernek (EMAS) a terület egészére és a közhivatalokra történő kiterjesztésére. Az EMAS-t tovább kell fejleszteni, és hozzá kell igazítani a fenntartható fejlődés által felvetett problémákhoz és követelményekhez, figyelembe véve a gazdasági, a környezeti és a szociális dimenziót. Ebben az összefüggésben azt a lehetőséget is meg kellene fontolni, hogy tekintetbe vegyünk a helyben előállított termékek és a helyben nyújtott szolgáltatások környezeti előnyeit;

1.9 **úgy ítéli meg**, hogy a különböző szereplők közötti együttműködés és interakció révén lehetséges tapasztalatcsere és ismeretszerzés lehetősége a fenntartható fejlődés érdekében tett erőfeszítések fontos részét képezik;

a fő célkitűzések tekintetében

1.10 **egyértért** az új stratégiában meghatározott fő célkitűzésekkel, amelyek utólagos kifejtést és kiegészítést igényelnek;

1.11 **szükségesnek tartja** kimondani, hogy ha fel akarjuk számolni a gazdasági növekedés és a környezeti károk összekapcsolódását, akkor a megújuló erőforrások regenerálódásának rátája egyenlő vagy nagyobb kell hogy legyen, mint a megújuló és nem megújuló erőforrások felhasználási rátáinak összege, és hogy a keletkező hulladék rátája kisebb kell hogy legyen, mint a hulladék természetes rendszerek révén történő regenerálódásának rátája; a stratégiáknak tehát nemcsak az ökoszisztémák hanyatlásának megakadályozására kell összpontosítaniuk, hanem elsősorban arra, hogy hozzájáruljanak azok funkcióinak teljes helyreállításához az ökoszisztémák épségének és integritásának visszanyerését és megőrzését célzó, kezelési intézkedések megvalósulásának elősegítése révén, ami által biztosítaniuk kell, hogy a környezetvédelmi áruk és szolgáltatások fogyasztása, illetve igénybe vétele összeegyeztethető legyen a terület társadalmi-ökológiai funkcionalitásával;

1.12 **véleménye szerint** a környezethatékony gazdaságra történő utalás nem elégséges, és ezért pontosítani kell, hogy az „ökológiai hatékonyság” értelme itt az a szükségyszerű összefüggés, hogy a növekedés által generált jólét megfeleljen a hozzá kapcsolódó szociális és környezeti költségeknek, és ne lépje túl azokat;

1.13 helyénvalónak **tartja** kinyilvánítani, hogy ebben az összefüggésben a fenntarthatóság szükségessé teszi az erőforrások felhasználása és a környezetszennyezés közötti egyensúlyt. Nem beszélhetünk fenntarthatóságról egy olyan világban, ahol a gazdagok (a világ népességének 11 %-a) a természeti erőforrások több mint 80 %-a és ennek megfelelő jövedelemarány felett rendelkeznek;

a politikák vezérelvei tekintetében

1.14 **egyértért** az új stratégiában meghatározott vezérelvekkel, amelyek utólagos kiegészítést és kifejtést igényelnek;

(¹) CdR 66/2005 fin.

1.15 a polgárok, a vállalkozások és a szociális partnerek részvétele kapcsán **úgy véli**, hogy konkrétan kell hivatkozni a részvételi és a tanácskozó demokrácia (*participatory and deliberative democracy*) formáira, vagyis azokra a részvételi és döntéshozatali módokra és mechanizmusokra, amelyek különböző helyzetekben kiegészítik a hagyományos képviselői demokrácia formáit; megítélése szerint a vállalatok társadalmi felelősségének előmozdítása magába foglalja a vállalati tulajdonosi szerkezetet érintő kísérletezést, így pl. a szövetkezeteket és a részvényjuttatási programokat a munkavállalók vagy az érintett települések részére;

1.16 **egyetért** azzal, hogy biztosítani kell az irányítási (*governance*) politikák, a politikák integrációja és a legjobb hozzáférhető ismeretek felhasználása közötti koherenciát, de **véleménye szerint** a jelenlegi helyzetben ez a koherencia nem érvényesül, hiányos az integráció, és a legjobb ismeretek elsősorban a gazdasági növekedésre és az új piacok meghódítására irányuló versenyképességre és innovációra – és sokkal kevésbé a fenntartható fejlődés kívánalmaira – vonatkoznak;

1.17 e célból szükségesnek **tartja** kimondani, hogy a fenntartható fejlődés az élet és a létezés minőségére vonatkozik, amely a javak és a szolgáltatások mennyiségi növekedése, illetve az egy főre jutó nemzeti össztermék (GDP) értelmében vett gazdasági növekedés nélkül is lehetséges. Elsősorban olyan jellegű fenntartható fejlődésről van szó, amely a jelenlegi követelményekre irányul, ám ugyanakkor szem előtt tartja az eljövendő generációk szükségleteit is;

1.18 **egyetért** azzal, hogy minden európai intézménynek és a tagállamoknak minden szinten garantálniuk kell, hogy a főbb politikai döntések a szociális, környezeti, intézményi és gazdasági szempontokat kiegyensúlyozottan tekintetbe vevő, színvonalas hatásértékelést követően kialakított javaslatokra alapuljanak;

1.19 a lisszaboni és a göteborgi stratégia közötti lehetséges szinergiák tekintetében **utal** korábbi véleményére, amelyben aláhúzta, hogy a lisszaboni stratégia annak a válasznak az alapját képezi, amelyet az EU adott a globalizációnak az európai versenyre, gazdaságra és munkaerőre gyakorolt hatására, ám e válasznak ki kellene terjednie az európai és nemzetközi szintű fenntartható fejlődésre gyakorolt hatásra is;

1.20 ki **kívánja** emelni, hogy a két stratégia közötti kapcsolat elmosta a hagyományos irányvonalakat, amelyek értelmében a göteborgi stratégia feladata egyrészt a lisszaboni stratégia, másrészt az ötödik környezetvédelmi cselekvési terv felülvizsgálati és a hatodik környezetvédelmi cselekvési terv kialakítási folyamata közötti szintézis megteremtése lett volna;

1.21 **sajnálja**, hogy nem került sor ilyen szintézisre, hogy a két stratégiát eltérő döntéshozatali folyamat keretében hajtják végre, illetve hogy a fenntarthatóságot a környezeti dimenzióra korlátozták, mivel a fenntartható fejlődési stratégia háttérbe szorult a lisszaboni stratégiához képest, melynek kulcsszavai: növekedés, versenyképesség, innováció;

1.22 **megállapítja**, hogy a nagyobb szinergia kialakítására való felhívás nem elég határozott, és nincs összhangban a két folyamat irányításával. Az első (a lisszaboni folyamat) a Szerződés 99. és 128. cikkének rendelkezései szerinti eljárásokon alapul. Kihat a különböző országok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikája kialakításának folyamatára és az Unió politikáját meghatározó tanácsi határozatokra;

1.23 **sajnálja**, hogy a tavaszi Európai Tanács időközben már csak a lisszaboni stratégia gazdaság- és szociálpolitikáival foglalkozik, ahelyett, hogy az eredeti elképzelés szerint alkalmat nyújtana a fenntartható fejlődés terén meghatározott belső és külső kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére (?);

1.24 **tudomásul veszi** az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a tavaszi csúcs előkészítésére összeülő Környezetvédelmi Tanács munkájához való hozzájárulásként éves jelentést készítsen a környezet állapotáról;

a fő kihívások tekintetében

1.25 **tudomásul veszi** a stratégiában leírt hét fő kihívást és az ezekhez kapcsolódó célkitűzéseket, operatív célokat és intézkedéseket; mindazonáltal **tudatában van annak a kockázatnak**, hogy a felosztás végül a különböző cselekvési területek közötti szoros kapcsolat figyelmen kívül hagyásához vezethet, felhívítva ezáltal az alapkérdést is, vagyis a gazdasági rendszert tápláló anyag- és energiaáramlás integrált és átfogó ellenőrzését;

1.26 aggodalommal **állapítja meg**, hogy a célkitűzések és az operatív célok – szemben azzal, ami kívánatos lett volna – nem hivatkoznak pontosan meghatározott célszámokra, hanem inkább csak elvekre és iránymutatásokra; **megjegyzi**, hogy az éghajlatváltozás kihívásával összefüggő célokat az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (IPCC) I. és II. munkacsoportja által feltárt eredmények és a 2007. márciusi Európai Tanács nemrég kiadott iránymutatásai fényében felül kell vizsgálni;

1.27 **úgy véli**, hogy az újabb tanulmányok fényében újra kell gondolni a biomassza felhasználását annak érdekében, hogy diverzifikáljuk az EU-n belüli üzemanyag-ellátás forrásait;

(?) „Emlékeztet arra, hogy a göteborgi Európai Tanács által elfogadott fenntartható fejlődési stratégiával összhangban az Európai Tanács tavaszi ülésein felül fogja vizsgálni a stratégia végrehajtása során elért eredményeket, és további politikai iránymutatásokat határoz meg a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében; továbbá arra, hogy a barcelonai Európai Tanács a stratégia három (szociális, gazdasági és környezeti) dimenziójának kiegyensúlyozott és összehangolt elemzése alapján az Európai Unió stratégiai politikai iránymutatásainak meghatározása, felülvizsgálata, értékelése és felügyelete során megkezdje ennek az új politikai kezdeményezésnek a gyakorlatba való átültetését.” (A barcelonai Európai Tanács elnökségi következtetései, 2002. március 15–16.).

1.28 **tudomásul veszi** az Eurobarométer közelmúltbeli felmérését, mely szerint az európai lakosság 61 %-a úgy véli: az energiaellátáson belül csökkenteni kell az atomenergia arányát; **véleménye szerint** a stratégiának utalnia kell arra, hogy meg kell szüntetni az Európai Unió költségvetéséből az atomenergia-nak adott támogatás (évente több mint 550 millió euró) által okozott piactorzulásokat. Ez a támogatás négyszerese a megújuló energiaforrásokra és az energiahatékonyságra szánt uniós pénzeszközöknek (168 millió EUR);

1.29 **sajnálja**, hogy a számszerűsített célok a közlekedés terén a gépjárművek tulajdonságaira korlátozódnak, és nem veszik tekintetbe a közlekedési módokat. Konkrét célokot kell meghatározni a különböző közlekedési módok közötti viszony tekintetében, valamint olyan piaci szabályozást kell bevezetni, amely versenyképesebbé teszi a vasúti közlekedést. Ehhez olyan innovatív eszközökre is szükség van, mint az egyes járművek által évente megtehető kilométerek számának korlátozása vagy a teherforgalomra vonatkozó cserélhető engedélyek. A célok meghatározásakor ügyelni kell arra, hogy figyelembe vegyünk az egyének, családok, vállalatok és gazdasági ágak eltérő kiindulási körülményeit, valamint az adott közlekedési és egyéb infrastrukturális kínálatot;

1.30 **figyelemmel kíséri**, hogy a stratégia milyen szerepet szán a helyi önkormányzatoknak a közlekedési tervek és rendszerek kialakításában és alkalmazásában a városi környezetről szóló tematikus stratégia kontextusában;

1.31 **üdvözli**, hogy a globális szegénység és a fejlesztéspolitika kihívása jelentős szerephez jut, de aggodalmát **fejezi ki** a fejlődő országoknak juttatott segély kívánatos mértékének elérésében tapasztalható késés miatt; **véleménye szerint** a stratégiának újra kell gondolnia a fejlesztési segélyekkel és a kereskedelempolitikával kapcsolatos megközelítést a gazdagok és a szegények között világszerte növekvő szakadék és a küszöbön álló környezeti válság fényében;

a tudásalapú társadalmat támogató horizontális politikák tekintetében

1.32 **egyvetért** azzal, hogy az oktatás a fogyasztási modellek, illetve általában véve a viselkedésminták változását elősegítő alapvető feltételek közé tartozik, és tudatában van annak, hogy ezek a minták eltérhetnek a fenntarthatóság követelményeitől, ha nem avatkozunk be az ezeket befolyásoló vagy egyenesen meghatározó területeken. Olyan értékrendre van szükség, amely jobban alkalmazható az életmódra (tehát egyben a termelési és fogyasztási modellekre is);

1.33 **üdvözli** az ENSZ által meghirdetett fenntartható fejlődésre való nevelés évtizede keretében elindított kezdeményezéseket; **mindazonáltal tudatában van annak**, hogy az oktatás nem elég a fenntarthatóság követelményeivel összhangban lévő piaci viselkedésminták kialakításához, és hogy kiegészítésként szabályozási mechanizmusokra és társadalmi kontrollra is szükség van;

1.34 **úgy véli**, hogy az oktatást és képzést meg kell különböztetni a szakképzéstől, és megítélése szerint a szakmai továbbképzés – a fenntartható fejlődés szociális pillérének megerősítése révén – a mindenkire kiterjedő esélyegyenlőség biztosításának egyik legfontosabb eszköze a piacgazdaság kontextusában;

1.35 **egyvetért** azzal, hogy a fenntartható fejlődésre vonatkozó kutatásnak mind rövid távú, a döntések előkészítését szolgáló, mind távlatosabb elképzelésekkel kapcsolatos projekteket magába kell foglalnia, és egyaránt foglalkoznia kell a regionális és a globális problémákkal;

1.36 **sürgősnek és szükségesnek tartja** az új, környezetbarátabb technológiák kifejlesztését. Ebben az összefüggésben hasznosnak tűnnek a hetedik kutatási keretprogram célkitűzései, csakúgy mint a fenntartható fejlődés helyi szintű megerősítése és a környezetbarát vállalkozások (különösen kkv-k) támogatása érdekében a gyakorlatba átültethető kezdeményezések támogatását szolgáló – még megerősítendő – intézkedések;

1.37 **egyvetért** azzal, hogy a különböző – gazdasági, környezetvédelmi, szociális és intézményi – rendszerek közötti viszony folyamatos fejlődése fényében támogatni kell az interdiszciplináris megközelítésmódokat; **úgy véli**, hogy – tekintettel a rendszerek fejlődésével kapcsolatos bizonytalanság mértékére, a döntéshozatali folyamatokhoz fűződő számos érdekre, a magát a tudományos kutatást érintő kérdések megválaszolásának szükségességére (milyen szempontból vizsgálódjunk?) – nemcsak a természet állapotának és minőségének megőrzésére és a döntéshozatali folyamatoknak a saját értékekhez és etikai elvekhez való igazodására van szükség, hanem maximális átláthatóságra és részvételre is;

1.38 **egyvetért** azzal, hogy a jövedelemtermelés, a könyvelés és a jólét közötti összefüggések jobb megértésére van szükség. Véleménye szerint különösen fontos lenne a nemzeti jövedelem kiszámításába olyan mutatókat bevonni, amelyek alkalmasak a gazdasági rendszert tápláló energia- és anyagáramlás számszerűsítésére és a gazdasági tevékenység egészének mérésére;

a finanszírozási és gazdasági eszközök tekintetében

1.39 **véleménye szerint** a fenntarthatósági politikák eszköztára nem korlátozható a piacsabályozási intézkedésekre, bármilyen hasznosak és nélkülözhetetlenek is azok. A „helyes ár” keresése az átláthatóság megteremtése és a kiigazító intézkedések révén, tehát egy olyan ár megtalálására való törekvés, amely tükröznék a szociális és környezeti költségeket, nem veszi figyelembe, hogy az egyes rendszerek közötti kölcsönhatás dinamikáját lehetetlen kellő pontossággal megállapítani;

1.40 **egyvetért** azzal, hogy az európai alapok jobb felhasználása érdekében jobb koordinációt kell biztosítani a tagállamok és az Európai Bizottság között. Ezzel kapcsolatban aggodalmának **ad hangot** azzal kapcsolatban, hogy a 2007–2013-as időszakban a strukturális alapok hozzájárulhatnak a széndioxid-kibocsátás növeléséhez, ahogy erre a CEE *Bankwatch Network* közelmúltbeli jelentése is felhívta a figyelmet;

a kommunikáció, a szereplők mozgósítása és az eredmények terjesztése tekintetében

1.41 **egyértért** azzal, hogy megfelelő kommunikáció segítségével javítani kell a fenntarthatósággal összefüggő témákra irányuló tájékoztatást és figyelemfelkeltést, és hogy ezeknek a témáknak összhangban kell lenniük az EU által a fenntartható fejlődés kapcsán hosszú távra kialakított koherens és reális jövőképpel;

1.42 **egyértért** azzal a szereppel, amely a helyi és regionális szintre hárul a fenntartható fejlődésnek a városi és vidéki települések intézkedései révén történő megvalósításában. A helyi Agenda 21 az olyan politikai intézkedések megvalósításának legfontosabb eszköze, amelyek meghatározására és végrehajtására széleskörű részvétel mellett kerül sor. Az RB mindazonáltal **úgy véli**, hogy az ilyen részvétel teljes megvalósítására nem kerülhet sor, mert az a megfelelő kormányzati szintek költségvetéseinek kezelésében nem játszik szerepet, különösen akkor, ha a közösségi költségvetésből származó forrásokról van szó;

1.43 **véleménye szerint** a monitoringnak nemcsak a mutatók meghatározására és azok alakulásának ellenőrzésére kell koncentrálnia, hanem az Európai Unió és az egyes tagállamok (a helyi és regionális szintet is beleértve) politikáira és intézkedéseire is;

1.44 **úgy véli**, hogy ehhez módosításokra van szükség a fenntartható fejlődésre irányuló európai kormányzás döntéshozatali folyamataiban;

1.45 **kifejezi** meggyőződését, hogy ehhez *kopernikuszi* fordulatra van szükség a lisszaboni és a göteborgi folyamat közötti viszonyban, vagyis a jelenlegi gyakorlat helyett vissza kell térni az eredeti szándékokhoz. Tehát például nem az EU fenntartható fejlődési stratégiájának kell hozzájárulnia a lisszaboni folyamattal összefüggésben végzett munkához, ahogy az az említett stratégia 38. pontjában szerepel, hanem sokkal inkább a lisszaboni stratégia eredményeinek kellene a fenntartható fejlődés célját szolgálniuk. Mégpedig azért, mert elismerjük, hogy a fenntartható fejlődést minden európai politika fölé kell rendelni;

1.46 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Bizottság által a fenntartható fejlődés érdekében tett javaslatokat úgy kell kidolgozni és meghatározni, hogy segítsék a 27 tagállamban a helyi és regionális szintű megvalósítást. Alapvető, hogy a javasolt intézkedéseket az egyes tagállamokban adott körülmények különbözőségétől függetlenül meg lehessen valósítani helyi és regionális szinten;

1.47 aggodalmának **ad hangot** azzal kapcsolatban, hogy az Európai Bizottság, mint jelezte, át kívánja adni az Európai Tanácsnak a fenntartható fejlődési stratégia egy szakaszának irányítását annak decemberi ülésén. Ez a megoldás tovább növelné a göteborgi és a lisszaboni stratégia közötti távolságot, és végeredményben a fenntarthatóság partvonalra szorulásához vezetne az európai kormányzáson belül;

1.48 ezzel kapcsolatban **emlékeztet** arra, hogy a lisszaboni stratégia újraindításával foglalkozó, 2005. tavaszi Európai Tanács megerősítette a lisszaboni stratégia a fenntartható fejlődés szélesebb értelemben vett követelményének fényében értelmezendő.

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2.1 annak a **meggyőződésének ad hangot**, hogy a fenntartható fejlődési stratégia, amelynek gazdasági, ökológiai, szociális és intézményi aspektusokat kell átfognia, előfeltétele a növekvő jólétnek, a több és jobb munkahelynek, valamint az olyan gazdasági növekedésnek, amely nem jár többletköltségekkel a környezetre nézve és így nem csak látszólagos jólétet teremt. E megközelítés sikerességéhez az európai fenntarthatósági politika mélyreható reformja szükséges;

2.2 annak érdekében, hogy a fenntartható fejlődési stratégia a gyakorlatban megerősítse a fenntartható fejlődés átfogó jellegét és elsődrendű fontosságát, az RB azt **ajánlja**, hogy az EK-Szerződés 99. és 128. cikkének rendelkezéseit – amelyek a hároméves politikai ciklusnak, valamint a növekedési és foglalkoztatási politika integrált iránymutatásai megállapításának alapját képezik – egységes keretben valósítsák meg, és ennek során az integrált iránymutatásokra való tekintettel a gazdasági és szociális szempontok mellett ökológiai és intézményi aspektusokat is vegyenek figyelembe;

2.3 azt **ajánlja** továbbá, hogy e megreformált ciklus különböző szakaszaiban a helyi és regionális szintnek kulcsszerep jusson a globális célok (beleértve a helyi szintről származókat is), valamint a fenntartható társadalom kialakításához szükséges változások meghatározása és megvalósítása során. Ennek fényében le kell szögezni, hogy a gazdaság- és foglalkoztatáspolitikáról szóló jelentés mellett, amelyet minden tagállamnak az adott év októberéig kell elkészítenie, jelentést kell készíteni a hatodik környezetvédelmi cselekvési program megvalósításáról is. A három jelentésnek kapcsolódnia kell egymáshoz, és tájékoztatást kell nyújtaniuk arról, hogyan függenek össze az egyes politikák és hogyan járulnak hozzá a fenntartható fejlődési stratégiában meghatározott fenntarthatósági célokhoz;

2.4 **úgy véli**, a stratégiában pontosítani kell, hogy az alapvető célhoz, a gazdasági növekedés és a környezetre gyakorolt hátrányos hatások egymástól való elválasztásához a nyersanyag és az energia áramlása és az ezekkel összefüggő hulladék ellenőrzésére, csökkentésére és stabilizálására van szükség; ez az áramlás tartja ugyanis fenn a gazdasági rendszert, hogy aztán kevésbé értékes formában térjen vissza az ökológiai rendszerbe;

2.5 azt **ajánlja**, hogy a programtervezési dokumentumokhoz ezekről az áramlásokról mellékeljenek elemzést, amely a gazdasági növekedés és a környezeti hatások egymástól való elválasztásában betöltött szerepükről szól; továbbá azt ajánlja, hogy a kohéziós intézkedések célkitűzései elsősorban a fenntartható fejlődési stratégia céljainak megvalósítására irányuljanak, és hogy kizárólag a stratégia keretein belül, annak betartásával a lisszaboni stratégia növekedési és foglalkoztatási integrált iránymutatásaira is;

2.6 következképpen az Európai Bizottságot egy megfelelő javaslat előterjesztésére, a Tanácsot és az Európai Parlamentet pedig gyors válaszadásra **szólítja fel**;

2.7 **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy a piacsabályozó intézkedések és az ökológiai adópolitika mellett olyan politikai intézkedéseket is javasoljon, mint például maximális értékek meghatározása bizonyos káros anyagok gyártása, illetve bizonyos források felhasználása esetében – többek között a mezőgazdasági és halászati gyakorlat terén. Az ökológiai adópolitikára való tekintettel sürgősen szükséges az olyan piactorzulások elkerülése, amelyeket a környezet nagy megterhelésével vagy veszélyeztetésével járó gyártási módok vagy termékek támogatása eredményez;

2.8 azt **ajánlja**, hogy a fenntartható fejlődési stratégia céljait pontosabban határozzák meg mind a mennyiséget, mind a határidőket illetően, és **felszólítja** a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki az európai stratégiával összeegyeztethető és azt támogató fenntartható fejlődési stratégiákat. Ennek kapcsán **kötelezettséget vállal** a helyi és regionális önkormányzatok nevében a nemzeti és európai szintű céloknak megfelelő, visszajelzési lehetőséget biztosító saját stratégiák kidolgozására;

2.9 **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra egy olyan terv kidolgozását, amelynek tárgya az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, és amely átfogja a globális felmelegedés által a halászatra és a parti területek, valamint a szárazföldi vizek védelmére, továbbá a csapadékmennyiség ingadozása és más káros jelenségek által a növénytermesztésre és az állattenyésztésre, az akvakultúrára, az erdőtüzekre, az aszályokra, a biodiverzitásra, az erdőségekre, az idegenforgalomra, a parti területek védelmére, az egészségre stb. gyakorolt hatásokkal összefüggő aspektusokat;

2.10 azt **ajánlja**, hogy határozzanak meg eljárásokat és erősítsék meg az intézményi kapacitásokat annak érdekében, hogy lehetővé váljon a tervek, programok és projektek ökológiai fenntarthatóságának értékelése a közvélemény hatékony tájékoztatását és részvételét biztosító eljárások révén; **úgy véli**, hogy az említett eljárások segítségével elsősorban azt kell értékelni, mennyire összeegyeztethetők és mennyiben járulnak hozzá a tervezett intézkedések a fenntartható fejlődési stratégiák keretében az adott szinteken meghatározott célokhoz;

2.11 **hangsúlyozza**, milyen fontos szerepet játszhat a helyi és a regionális szint a fenntartható fejlődés megvalósításában; **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki kezdeményezéseket a városi peremterületek szociális, városfejlesztési és ökológiai átalakításának támogatására; **ajánlja**, hogy a helyi Agenda 21 legyen az átfogó részvételi folyamatok megvalósításának legfőbb eszköze, mégpedig az EU-alapok felhasználása során is; ennek kapcsán **szükségesnek tartja** ezen részvételi folyamatok kiterjesztését annak biztosítása céljából, hogy az

adott döntési folyamatok összeegyeztethetők legyenek az érintett közösség értékrendjével (jellegéből adódóan a piac nem tudja betölteni ezt a szerepet), valamint a tudományos gyakorlat minőségének javítása érdekében; **ajánlja**, hogy minden szinten támogassák a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek korlátlan végrehajtását és kiterjesztését a fenntartható fejlődés, a gazdaság, a társadalom, a környezet és az intézmények minden területét illetően;

2.12 a polgárok, a vállalatok és a szociális partnerek részvételére való tekintettel azt **ajánlja**, hogy az Európai Bizottság nyomatékosabban utaljon a közreműködési és döntési módozatokra és mechanizmusokra, tegyen próbát a tulajdoni struktúrát érintő intézkedésekkel, mint például a foglalkoztatottak és a települések részére történő részvénykibocsátást célzó programok, valamint nagyobb figyelmet fordítson a szövetkezetekre;

2.13 a következő aspektusok átgondolását **javasolja**: i) a fejlesztési segély mértéke és módja ott, ahol a „trickle down” megközelítés a gazdag és a szegény országok közötti növekvő különbségek, valamint a gazdasági növekedésnek az ökoszisztéma korlátaiból adódó behatároltsága miatt nem lehetséges; ii) a globalizáció eredményeként kialakult növekedési modell és fenntarthatósága; iii) prioritások és összefüggések az európai piac és tőkéje, valamint a nemzetközi piac és tőkéje között; iv) a WTO-tárgyalások során a közszolgáltatások és közjavak, pl. a víz privatizálására való törekvések, amelyekről az RB véleménye szerint el kell tekinteni; v) a fejlődő országok kereskedelmét hátráltató támogatások, ösztönzések és más intézkedések;

2.14 **reméli**, hogy az Európai Bizottság a fenntartható fejlődési stratégia folyamatban lévő átdolgozása és a cselekvési program kidolgozása során kiépíti és elmélyíti a helyi és regionális szinttel való párbeszédet; **szeretné** aktívan támogatni az Európai Unión belül és kívül a fenntartható társadalom megerősítésére irányuló folyamatos erőfeszítéseket;

2.15 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság egy többéves intézményi partnerség részeként megerősített együttműködést alakítson ki annak értékelésére, hogy a helyi és regionális szint hogyan járul hozzá a fenntarthatósági politikához. E partnerség keretében az RB többek között (lásd: I. melléklet) specifikus véleményeket fog kidolgozni számos olyan témában, amelyek szerepelnek az Európai Bizottság 2007–2009-es munkaprogramjában, és amelyeket a helyi és regionális önkormányzatok különösen fontosnak tartanak a fenntartható fejlődés szempontjából. Továbbá konkrét javaslatokat is tesz majd közös kezdeményezések megvalósítására.

Kelt Brüsszelben, 2007. június 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

3. Eljárás

Cím:	A regionális és helyi önkormányzatok hozzájárulása az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiájához
Hivatkozás:	–
Jogalap:	265. cikk első bekezdése
Eljárási Szabályzat:	40. cikk (3) bekezdése
Az Európai Bizottság felkérésének kelte:	2006. december 11.
Elnöki határozat kelte:	2007. január 9.
Illetékes szakbizottság:	„Fenntartható fejlődés” szakbizottság (DEVE)
Főelőadó:	Nichi Vendola (IT/PES), Puglia tartomány elnöke
Elemző feljegyzés:	2007. február 26.
Szakbizottsági vita:	–
Szakbizottsági elfogadás kelte:	–
A szavazás eredménye:	–
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2007. június 6.
Korábbi RB-vélemény:	Vélemény a következő tárgyban: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament részére: Az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának 2005. évi felülvizsgálata: Előzetes összegzés és irányadás a jövőre vonatkozóan” CdR 66/2005 fin ⁽¹⁾ – COM(2005) 37 final

(1) HL C 81., 2006.4.4., 18. o.

I. MELLÉKLET

A Régiók Bizottsága ütemterve az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiájával összefüggően – 2007–2009-es időszak

Intézkedések

1. Konzultatív munkák

1. a) A 2007. decemberi Európai Tanácsra való tekintettel

Az európai bizottsági dokumentum hivatkozási száma	Az európai bizottsági dokumentum címe	Eljárás	Az RB-vélemény várható elfogadása
2006/ENV/012	Zöld könyv a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásról	Nem jogalkotási intézkedés	2007. november

1. b) A 2008. márciusi Európai Tanácsra való tekintettel

Az európai bizottsági dokumentum hivatkozási száma	Az európai bizottsági dokumentum címe	Eljárás	Az RB-vélemény várható elfogadása
2006/ENV/012	Zöld könyv a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásról	Nem jogalkotási intézkedés	2007. november
—	Előrettekintő vélemény a közös agrárpolitika jövőjéről	—	2008. február
2007/EMPL/013	Közlemény a 2005–2010-es időszakra szóló Szociális Menetrend végrehajtásáról végzett félidős értékelésről	Nem jogalkotási intézkedés	2008. február

1. c) Egyéb konzultatív munkák

Az európai bizottsági dokumentum hivatkozási száma	Az európai bizottsági dokumentum címe	Eljárás	Az RB-vélemény várható elfogadása
COM(2006) 571 final	A Bizottság közleménye – „Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!”	Nem jogalkotási intézkedés	2007. június
—	Előrettekintő vélemény a bevándorló nők helyzetéről az Európai Unióban	—	2007. október
—	Előrettekintő vélemény az oktatásról és a fenntartható fejlődésről	—	2007. november
2007/ENV/012	Cselekvési terv a fenntartható termelésről és fogyasztásról	Nem jogalkotási intézkedés	2008. február
2007/FISH/001	Közlemény egy jövőbeni tengerpolitikához vezető lépésekről: a zöld könyvet követő konzultáció politikai következtetései	Nem jogalkotási intézkedés	2008. február
2007/FISH/003	Jogellenes, be nem jelentett vagy szabályozatlan (IUU) halászati tevékenység elleni küzdelem fokozásáról szóló közlemény és tanácsi rendeletre szóló javaslat	Jogalkotási javaslat	2008. február
2007/TREN/005	Zöld könyv a városi közlekedésről	Nem jogalkotási intézkedés	2008. második negyedév
2006/SANCO/004	Fehér könyv az egészségügyi stratégiáról	Nem jogalkotási intézkedés	2008. második negyedév
2006/SANCO/005	A biztonságos és hatékony egészségügyi szolgáltatásokat célzó közösségi keretrendszer	Jogalkotási javaslat	2008. második negyedév

2. A konzultatív munkákat kiegészítő intézkedések

Intézkedés	A megvalósítás lehetséges határideje
A fenntartható fejlődéshez való helyi és regionális szintű hozzájárulást felügyelő állandó közös megfigyelőközpont esetleges létrehozásának elemzése (esetleg az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal együttműködve)	2008. második félév
A Régiók Bizottsága tanulmánya a következő témában: „A regionális és helyi önkormányzatok hozzájárulása a fenntartható fejlődési stratégiákhoz”	2008. második negyedév
Területi párbeszéd 2009: a fenntartható fejlődési stratégia lényeges aspektusainak beemelése a lisszaboni stratégia Kölcsönös Tanulási Platformjába (Mutual Learning Platform)	2009. első negyedév
Részvétel a fenntartható fejlődéssel foglalkozó tematikus konferenciákon és munkacsoporthoz	2007–2009